

รายงานการไปราชการ ประชุม/สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ดูนงาน ณ ต่างประเทศ
และการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ/นามสกุล

๑. นายวรมะ อยู่แพ ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
๒. นางสาวกนกพรณ สงเคราะห์ราษฎร์ ตำแหน่ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
๓. นางสาวสุทธิดา รัตนพงษ์พร ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
๔. นายณัฐติ มีย้ง ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
๕. นางสาวภัทรภรณ์ พิศป็น ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
๖. นางสาววิษณีย์ บุญพิทักษ์สกุล ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
๗. นางสาวสุดารัตน์ ขุนนัย ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
๘. นางสาวรามาวดี ตี๋กุล ตำแหน่ง นักวิชาการป่าไม้ (พร.)
๙. นางสาวสิริพร ปรีชา ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไป (พร.)

๑.๒ ชื่อเรื่อง/หลักสูตร

Seminar on Green Empowerment for China and ASEAN Countries

สาขาหลัก -

สาขาย่อย -

สาขาที่เกี่ยวข้อง -

เพื่อ ☐ ประชุม/สัมมนา ☐ ศึกษา ☒ ฝึกอบรม ☐ ปฏิบัติงานวิจัย
☐ ดูนงาน ☐ ไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

แหล่งผู้ให้ทุน กระทรวงพาณิชย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเทศที่ไป สาธารณรัฐประชาชนจีน

ระหว่างวันที่ ๒-๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๙ (รวมวันเดินทาง)

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม ดูนงาน ประชุม/สัมมนา ปฏิบัติงานวิจัย และไป ปฏิบัติงาน
ในองค์การระหว่างประเทศ

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการพัฒนาสีเขียว (Green Development) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศสมาชิกอาเซียน

๒. เพื่อถ่ายทอดนโยบาย แนวคิด และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของสาธารณรัฐประชาชนจีนด้านการสร้างอารยธรรมเชิงนิเวศ (Ecological Civilization) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูระบบนิเวศ และการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓. เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๔. เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรจากประเทศสมาชิกอาเซียนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการพัฒนาสีเขียวให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๕. เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศสมาชิกอาเซียนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเพิ่มศักยภาพการกักเก็บคาร์บอน และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๖. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือในระดับภูมิภาคด้านการพัฒนาสีเขียว (Green Empowerment) โดยมุ่งสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาเศรษฐกิจ และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ครอบคลุมและยั่งยืนของภูมิภาคจีน-อาเซียน

๒.๒ เนื้อหา (โดยย่อ)

ภาคบรรยาย

๑. China's Practice for Harmonious Coexistence Between Humanity and Nature

สำหรับแนวคิดและแนวปฏิบัติของสาธารณรัฐประชาชนจีนในการสร้างความอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (Harmonious Coexistence between Humanity and Nature) ถือเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศและการสร้างอารยธรรมเชิงนิเวศ (Ecological Civilization) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ส่วนหลัก ได้แก่ (๑) รากฐานทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาดั้งเดิมของสาธารณรัฐประชาชนจีน (๒) การอยู่ร่วมกับธรรมชาติในฐานะคุณลักษณะสำคัญของการพัฒนาสมัยใหม่ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และ (๓) การดำเนินงานของประเทศจีนเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ประการแรก สาธารณรัฐประชาชนจีนชี้ให้เห็นว่าความคิดเรื่องการเคารพธรรมชาติมีรากฐานจากปรัชญาจีนโบราณ ทั้งลัทธิขงจื้อที่เน้นความกลมกลืนระหว่างฟ้ากับมนุษย์ และลัทธิเต๋าที่เน้นการดำเนินชีวิตตามธรรมชาติและความสมดุลของหยิน-หยาง แนวคิดเหล่านี้สะท้อนผ่านวิถีชีวิต ประเพณี การเกษตร การจัดการทรัพยากรน้ำ สถาปัตยกรรม และมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ระบบ ๒๔ ฤดูกาล การทำนาแบบหมุนเวียน นาขั้นบันไดหงเหอ ระบบชลประทานดูเจียงเยียน และการออกแบบเมืองที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ประการที่สอง สาธารณรัฐประชาชนจีนมองว่าการพัฒนาสมัยใหม่ต้องควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภายใต้แนวคิด “อารยธรรมเชิงนิเวศ” ของประธานาธิบดีสีจิ้นผิง ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ ได้แก่ การอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ การพัฒนาแบบสีเขียว การมองระบบนิเวศเป็นองค์รวม การใช้กฎหมายและสถาบันคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมีแนวคิดสำคัญว่า “น้ำใส ภูเขาเขียว คือทรัพย์สินอันล้ำค่า” (Lucid Waters and Lush Mountains are Invaluable Assets) ซึ่งสะท้อนว่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตได้ และประการสุดท้าย สาธารณรัฐประชาชนจีนได้นำแนวคิดดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การเพิ่มพื้นที่ป่า การฟื้นฟูระบบนิเวศ การจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ การอนุรักษ์สัตว์ป่า การส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างเมืองป่าและการพัฒนาชุมชนโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ส่งผลให้พื้นที่ป่าของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีเมืองป่าระดับชาติหลายแห่งและเกิดรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการเน้นย้ำว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนของสาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งอยู่บนหลัก “การอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ” ผ่านการผสมผสานภูมิปัญญาดั้งเดิม นโยบายภาครัฐ

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งสนับสนุนความร่วมมือระดับโลกในการดูแลโลกซึ่งเป็นบ้านร่วมกันของมนุษยชาติ

๒. Theory and Practice of Realizing the Value of Ecological Products in China

สำหรับแนวคิดและแนวทางของสาธารณรัฐประชาชนจีนในการสร้างมูลค่าจากผลิตภัณฑ์เชิงนิเวศ (Ecological Products) โดยมีเป้าหมายให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสามารถสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กัน ภายใต้แนวคิด “น้ำใส ภูเขาเขียว คือทรัพย์สินอันล้ำค่า” (Lucid Waters and Lush Mountains are Invaluable Assets) ซึ่งมุ่งเปลี่ยนข้อได้เปรียบด้านทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ซึ่งผลิตภัณฑ์เชิงนิเวศของสาธารณรัฐประชาชนจีนครอบคลุมทั้งผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ เช่น ผลผลิตทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ป่าไม้ น้ำและพลังงานชีวมวล บริการด้านการควบคุมระบบนิเวศ เช่น การกักเก็บคาร์บอน การอนุรักษ์ดินและน้ำ การฟอกอากาศ การรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงบริการด้านวัฒนธรรมและนันทนาการ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศพื้นที่สีเขียว การบำบัดด้วยป่า (Forest Therapy) และการศึกษาระบบนิเวศ ซึ่งล้วนสร้างประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของสังคม และเพื่อคุณค่า ของระบบนิเวศซึ่งสามารถประเมินวัดผลและนำไปใช้ได้จริง สาธารณรัฐประชาชนจีนได้พัฒนาระบบ Gross Ecosystem Product (GEP) สำหรับประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ ของบริการจากระบบนิเวศ พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานระดับ ประเทศ และสร้างกลไกการเปลี่ยนคุณค่าทางธรรมชาติให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจผ่านการชดเชยบริการ ระบบนิเวศ (Ecological Compensation) การซื้อขายสิทธิ ด้านสิ่งแวดล้อม ตลาดคาร์บอน การเงินสีเขียว และการประเมินมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติ สำหรับด้านนโยบาย สาธารณรัฐประชาชนจีนได้บูรณาการ การสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์เชิงนิเวศไว้ในยุทธศาสตร์การสร้างอารยธรรมเชิงนิเวศ (Ecological Civilization) และเชื่อมโยงกับเป้าหมาย การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) โดยสนับสนุนผ่านกฎหมาย กลไกด้านทรัพย์สิน การเงินและการคลัง และระบบติดตามประเมินผล รวมถึงส่งเสริมโครงการนำร่องในหลายพื้นที่ เช่น มณฑลเจ้อเจียง มณฑลเจียงซี และลุ่มน้ำซินอัน เพื่อพัฒนารูปแบบที่สามารถขยายผลได้ทั่วประเทศ โดยมีตัวอย่างการดำเนินงาน ที่ประสบผลสำเร็จ เช่น ระบบชดเชยระหว่างพื้นที่ต้นน้ำและปลายน้ำ การจัดตั้งตลาดซื้อขายสิทธิด้านสิ่งแวดล้อม การใช้เงินกู้ และพันธบัตร สีเขียว การประกันภัย GEP รวมถึงการกำหนดตัวชี้วัดด้านมูลค่าระบบนิเวศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน จึงส่งผลให้สาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งสร้างระบบที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ธรรมชาติสามารถสร้างรายได้และความมั่งคั่งได้ผ่านการประเมินมูลค่าระบบนิเวศ การพัฒนา กลไกตลาด การสนับสนุนจากภาครัฐ และนวัตกรรมทางการเงิน เพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาเศรษฐกิจสามารถดำเนินไปพร้อมกันอย่างยั่งยืนและเป็นต้นแบบสำหรับการพัฒนาสีเขียวในอนาคต

๓. China's Non-timber Forest-based Economy and Its Development Practices

สาธารณรัฐประชาชนจีนมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช่เนื้อไม้ (Non-timber Forest-based Economy: NTFBE) ในฐานะยุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาเศรษฐกิจ และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเปลี่ยนแนวคิดจากการพึ่งพาการตัดไม้มาเป็นการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน ภายใต้หลักการ “น้ำใส ภูเขาเขียว คือทรัพย์สินอันล้ำค่า” (Lucid Waters and Lush Mountains are Invaluable Assets) ซึ่งมุ่งสร้างรายได้โดยไม่ทำลายป่า และผลักดัน การฟื้นฟูชนบท ควบคู่กับการสร้างอารยธรรมเชิงนิเวศเศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช่เนื้อไม้ หมายถึง การใช้ประโยชน์จาก

ทรัพยากรป่าและระบบนิเวศ โดยไม่เน้นการตัดไม้แต่ครอบคลุมการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ การเลี้ยงสัตว์ การเก็บและแปรรูปผลผลิตจากป่า รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพักผ่อนเพื่อสุขภาพ และบริการด้านสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์สำคัญ ได้แก่ ผลไม้ ถั่ว ชา กาแฟ เครื่องเทศ พืชสมุนไพร เห็ด น้ำมันจากพืช และวัตถุดิบอุตสาหกรรมจากป่า ซึ่งสนับสนุนเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยยังคงรักษาระบบนิเวศไว้ สาธารณรัฐประชาชนจีนได้กำหนดนโยบายสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ผ่านการปฏิรูประบบสิทธิการใช้ที่ดินป่า การส่งเสริมการบริหารจัดการป่าอย่างยั่งยืน การพัฒนาแบรนด์ผลิตภัณฑ์ป่าไม้ การสร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับ และการเพิ่มการสนับสนุนด้านการเงินและการลงทุน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช้เนื้อไม้มากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจรูปแบบนี้ก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สนับสนุนการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร สร้างงานในชนบทและขยายห่วงโซ่อุตสาหกรรมสีเขียว ด้านสังคมสนับสนุนลดความเหลื่อมล้ำระหว่างเมืองกับชนบท ส่งเสริมการฟื้นฟูชนบท และยกระดับ คุณภาพชีวิตของประชาชน ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนอนุรักษ์ดินและน้ำ เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ ลดการพังทลายของดิน เพิ่มการกักเก็บคาร์บอน และสนับสนุนการรับมือ กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กล่าวโดยสรุปคือเศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช้เนื้อไม้เป็นแนวทางสำคัญของสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการสร้าง มูลค่าจากทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยผสมผสานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเข้ากับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้ป่าไม้สามารถสร้างรายได้ สร้างความมั่นคงทางอาหาร เพิ่มรายได้แก่ชุมชน และสนับสนุน เป้าหมายการพัฒนาสีเขียวและความเป็นกลางทางคาร์บอนของประเทศในระยะยาว

๔. The State of China's Green Economic Development Guided by Xi Jinping's Thought on Economy

เป็นการเสนอแนวคิดและผลสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวของสาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใต้แนวคิดของประธานาธิบดีสีจิ้นผิง ที่มุ่งสร้างสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยยกระดับ “การพัฒนาอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” (Green Development) ให้เป็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ และเป็นส่วนสำคัญของการสร้างอารยธรรมเชิงนิเวศ (Ecological Civilization) แนวคิดสำคัญคือ “น้ำใส ภูเขาเขียว คือทรัพย์สินอันล้ำค่า” (Two Mountains Theory) ซึ่งเสนอว่าการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ และสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ไม่ใช่อุปสรรคต่อการพัฒนา แนวคิดดังกล่าวได้พัฒนาต่อยอดเป็นแนวคิด Green Productive Forces ที่ผสมผสานนวัตกรรม เทคโนโลยี และการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพสูงของประเทศ ผลการดำเนินงานของจีน สะท้อนความก้าวหน้าอย่างชัดเจน ทั้งด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยในปี ๒๕๖๗ GDP ของจีนเติบโต ๕% ควบคู่กับการลดความเข้มข้นการใช้พลังงานและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหน่วย GDP อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งลงทุนมหาศาลในภาคเศรษฐกิจสีเขียวและพลังงานสะอาด ด้านสิ่งแวดล้อม สาธารณรัฐประชาชนจีนสามารถยกระดับคุณภาพอากาศและคุณภาพน้ำได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยค่าฝุ่น PM2.5 ลดลงมากกว่าครึ่งเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๖ คุณภาพน้ำผิวดินระดับดีเพิ่มขึ้นเกิน ๙๐% รวมถึงการจัดการของเสีย และการพัฒนาเมืองปลอดขยะ (Zero-Waste Cities) อย่างเป็นระบบ ในด้านพลังงาน สาธารณรัฐประชาชนจีนเร่งเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาด โดยกำลังการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนแซงหน้าพลังงานความร้อน มีเป้าหมายบรรลุ Carbon Peak ก่อนปี ค.ศ. ๒๐๓๐ และ Carbon Neutrality ก่อนปี ค.ศ. ๒๐๖๐ อีกทั้งยังเป็นผู้นำโลกด้านการผลิตแผงโซลาร์เซลล์ กังหันลม แบตเตอรี่ และยานยนต์ไฟฟ้า นอกจากนี้ จีนยังพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว เช่น เครือข่ายรถไฟความเร็วสูง ระบบขนส่งสาธารณะ และสถานีชาร์จรถยนต์ไฟฟ้า พร้อมส่งเสริม

การวิจัยและนวัตกรรมสีเขียว ทั้งเทคโนโลยีพลังงานสะอาด การกักเก็บพลังงาน ไฮโดรเจนสีเขียว และการดักจับ และกักเก็บคาร์บอน (CCUS) เพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว กล่าวโดยสรุป สาธารณรัฐประชาชนจีนใช้การพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวเป็นกลไกหลักในการสร้างการเติบโตที่มีคุณภาพ ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งเป็นต้นแบบสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับโลก

๕. Interpretation of the National Park Law of the People's Republic of China

กฎหมายอุทยานแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับการประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๘ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๖๙ นับเป็นกฎหมายฉบับแรกที่กำหนดกรอบ การอนุรักษ์และบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างมาตรฐานการ คัดกรองพื้นที่ธรรมชาติและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ก่อนการประกาศใช้ กฎหมาย สาธารณรัฐประชาชนจีนมีพื้นที่คุ้มครองหลายประเภทที่บริหารโดยหลายหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดความ ซ้ำซ้อนของอำนาจ การกำหนดขอบเขตไม่ชัดเจน และข้อขัดแย้งระหว่างการอนุรักษ์กับการพัฒนา สาธารณรัฐ ประชาชนจีนจึงเริ่มพัฒนาระบบอุทยานแห่งชาติตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ผ่านโครงการนำร่อง ๑๐ แห่ง ก่อนจัดตั้งอุทยาน แห่งชาติอย่างเป็นทางการและพัฒนาสู่การมีกฎหมายรองรับ ในปี ๒๕๖๘ ผลสำเร็จจากระบบอุทยานแห่งชาติปรากฏ อย่างเป็นรูปธรรม เช่น การฟื้นฟูต้นน้ำของแม่น้ำแยงซีเกียง แม่น้ำเหลือง และแม่น้ำล้านช้าง การเพิ่มจำนวนละมั่ง ทิเบตกว่า ๗๐,๐๐๐ ตัว เสือดาวหิมะกว่า ๑,๒๐๐ ตัว การคุ้มครองแพนด้ายักษ์กว่าร้อยละ ๗๐ ของประชากร ในธรรมชาติ การค้นพบสิ่งมีชีวิตชนิดใหม่ในอุทยานแห่งชาติอยู่ยี่ซาน และการเพิ่มจำนวนชะนีไหหลำ ซึ่งเป็นสัตว์ ใกล้สูญพันธุ์ที่สุดชนิดหนึ่งของโลก กฎหมายกำหนดให้อุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีความสำคัญระดับประเทศ ทั้งทางบกและทางทะเล โดยมีเป้าหมายหลักในการอนุรักษ์ระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ภายใต้หลักการสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ การมุ่งเน้นการอนุรักษ์ ระบบนิเวศเป็น อันดับแรก ความเป็นตัวแทนของทรัพยากรธรรมชาติ ระดับชาติและการสร้างประโยชน์ แก่สาธารณะ ควบคู่กับ การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการ กฎหมาย กำหนดให้รัฐบาลกลางเป็นผู้กำกับดูแลหลัก โดยมีระบบบริหารแบบเอกภาพใช้การวางแผนพื้นที่ อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ กำหนดเกณฑ์การจัดตั้งอุทยานที่เข้มงวด บูรณาการพื้นที่คุ้มครองเดิม ลดความซ้ำซ้อนของหน่วยงาน และสร้างกลไก ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น และหน่วยงานบริหารอุทยาน เพื่อให้การอนุรักษ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยสรุป กฎหมาย อุทยานแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นก้าวสำคัญในการยกระดับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ของประเทศสร้างฐานทางกฎหมายที่ชัดเจนสำหรับการคุ้มครองระบบนิเวศ ฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ และสนับสนุนการพัฒนาประเทศตามแนวคิด "Beautiful China" ที่มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๖. Forestry Addressing Climate Change and the Way to Achieve Carbon Neutrality

การบรรยายนำเสนอแนวโน้มและทิศทางการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในระดับโลก โดยเน้นบทบาทของภาคป่าไม้ในการสนับสนุนการบรรลุเป้าหมาย Carbon Peaking และ Carbon Neutrality ซึ่งรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดเป้าหมายให้การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์แต่ละระดับ สูงสุดก่อนปี ค.ศ. ๒๐๓๐ และบรรลุความเป็นกลางทางคาร์บอนก่อนปี ค.ศ. ๒๐๖๐ ผ่านการปรับโครงสร้าง พลังงาน การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การพัฒนาเทคโนโลยีคาร์บอนต่ำ และการเพิ่มศักยภาพการดูดซับ ก๊าซเรือนกระจกของระบบนิเวศป่าไม้ สำคัญของการบรรยายชี้ให้เห็นว่า ทรัพยากรป่าไม้เป็นกลไกสำคัญ

ในการลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากป่าไม้สามารถทำหน้าที่เป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน (Forest Carbon Sink) โดยการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ผ่านกระบวนการสังเคราะห์แสง และกักเก็บไว้ในชีวมวลและดิน จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกควบคู่กับการลดการปล่อยก๊าซจากภาคพลังงานและอุตสาหกรรม นอกจากนี้ แนวคิด Ecological Carbon Sink ยังได้ขยายขอบเขตการกักเก็บคาร์บอนให้ครอบคลุมระบบนิเวศอื่น เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำ ท่งหญ้า และระบบนิเวศชายฝั่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซับคาร์บอนของประเทศโดยรวม การบรรยายยังกล่าวถึงพัฒนาการของความร่วมมือระหว่างประเทศ ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) พิธีสารเกียวโต และความตกลงปารีส ซึ่งล้วนมุ่งเน้นการอนุรักษ์ ป่าไม้ และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ รวมทั้งการส่งเสริมโครงการคาร์บอนภาคป่าไม้ และกลไกการซื้อขายคาร์บอนเครดิต เพื่อสร้างแรงจูงใจในการลงทุนด้านการปลูกป่า การฟื้นฟูระบบนิเวศ และการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน อันเป็นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของกรมป่าไม้ โดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพ การกักเก็บคาร์บอนของพื้นที่ป่า การส่งเสริมการปลูกและฟื้นฟูป่า การพัฒนาระบบติดตามและประเมินคาร์บอนภาคป่าไม้ การสนับสนุนโครงการคาร์บอนเครดิตภาคป่าไม้ และการยกระดับ การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ตามหลักวิชาการและมาตรฐานสากล ซึ่งจะสนับสนุนสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือด้านการป่าไม้ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศสมาชิกอาเซียนในอนาคต

๗. Targeted Poverty Alleviation in China: Rural Forestry (Green Economy) in Promoting Targeted Poverty Alleviation

การบรรยายนำเสนอแนวทางการขจัดความยากจนแบบมุ่งเป้าของสาธารณรัฐประชาชนจีน (Targeted Poverty Alleviation) โดยใช้หลักการพัฒนาที่มุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล ภายใต้การกำหนดมาตรการสนับสนุนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและศักยภาพของแต่ละครัวเรือน ส่งผลให้สาธารณรัฐประชาชนจีนสามารถขจัดความยากจนขั้นรุนแรงได้สำเร็จในปี ค.ศ. ๒๐๒๑ และต่อยอดสู่การพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืน (Rural Revitalization) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคป่าไม้ การบรรยายชี้ให้เห็นว่า ทรัพยากรป่าไม้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและลดความยากจน เนื่องจากพื้นที่ยากจนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตภูเขาและพื้นที่ป่า สาธารณรัฐประชาชนจีนจึงส่งเสริมการจัดการป่าไม้โดยชุมชน (Collective Forest) ควบคู่กับ การปฏิรูปสิทธิการถือครองที่ดินป่าไม้ (Collective Forest Tenure Reform) เพื่อประชาชน สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย สร้างรายได้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แนวทางสำคัญในการพัฒนาป่าไม้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ของประชาชน ประกอบด้วย การพัฒนาอุตสาหกรรมป่าไม้ และผลิตภัณฑ์จากป่า การส่งเสริมระบบวนเกษตร (Agroforestry) การใช้ประโยชน์ จากผลผลิตที่ไม่ใช่เนื้อไม้ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจ้างงานในโครงการปลูกและฟื้นฟูป่า การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าในชุมชน ตลอดจนการจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าชดเชยสำหรับการอนุรักษ์ป่าเชิงนิเวศ (Ecological Compensation) ซึ่งสนับสนุนสร้างรายได้จากทั้งการประกอบอาชีพ การจ้างงาน เงินชดเชยจากการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์จากสิทธิในที่ดินป่าไม้ ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สามารถดำเนิน ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างยั่งยืน องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของกรมป่าไม้ โดยเฉพาะการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ การพัฒนาอาชีพ

จากทรัพยากรป่าไม้และผลิตภัณฑ์ป่าไม้ที่ไม่ใช่เนื้อไม้ การสนับสนุน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และระบบวนเกษตร รวมถึงการพัฒนากลไกการจ่ายค่าตอบแทนบริการระบบนิเวศ (Payment for Ecosystem Services: PES) และโครงการคาร์บอนภาคป่าไม้เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มรายได้แก่ชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาป่าไม้ตามแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) และการพัฒนาที่ยั่งยืน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศสมาชิกอาเซียนในอนาคต

๘. China's Practice for Harmonious Coexistence Between Humanity and Nature

การบรรยายนำเสนอแนวคิดและแนวปฏิบัติของสาธารณรัฐประชาชนจีนในการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (Harmonious Coexistence between Humanity and Nature) ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาอารยธรรมเชิงนิเวศ (Ecological Civilization) และเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศสู่ความทันสมัยควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีพื้นฐานจากภูมิปัญญาดั้งเดิมของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มุ่งเน้นความสมดุลของระบบนิเวศ การเคารพกฎธรรมชาติ และการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมตามฤดูกาลและศักยภาพของพื้นที่ สาธารณรัฐประชาชนจีนได้นำหลักปรัชญาดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการพัฒนานโยบายด้านอารยธรรมเชิงนิเวศ การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ การจัดการทรัพยากรป่าไม้และแหล่งน้ำตามหลักวิทยาศาสตร์ การฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพและการพัฒนาเมืองและชนบทที่สอดคล้องกับธรรมชาติ โดยยึดหลักการ “อนุรักษ์เป็นลำดับแรก คุ้มครองเป็นสำคัญ และฟื้นฟูตามธรรมชาติ” เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตของประชาชนและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การบรรยายได้ยกตัวอย่าง ภูมิปัญญาและแนวปฏิบัติที่สะท้อนการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ อาทิ การกำหนดฤดูกาลในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ การจัดการน้ำแบบตุเจียงเยี่ยน (Dujiangyan Irrigation System) ที่อาศัยการปรับตัวตามธรรมชาติแทนการฝั้นธรรมชาติ ระบบนาขั้นบันไดฮานี (Hani Rice Terraces) ที่ผสมผสานการอนุรักษ์ป่าไม้ แหล่งน้ำ และวิถีชีวิตของชุมชน รวมถึงการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมและเมืองที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนเป็นตัวอย่างของการใช้ทรัพยากรอย่างสมดุลและยั่งยืน องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของกรมป่าไม้ โดยเฉพาะการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้บนพื้นฐานของระบบนิเวศ (Ecosystem-based Forest Management) การฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของชุมชนในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการบูรณาการองค์ความรู้ดั้งเดิมร่วมกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเฉพาะ SDG13 การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ SDG 15 การใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ระบบนิเวศบนบก รวมทั้งเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการป่าไม้ระหว่างประเทศไทย จีน และประเทศสมาชิกอาเซียนในอนาคต

๙. Evolution and Greening Implementation under the Beijing City Master Plan

การบรรยายนำเสนอพัฒนาการของผังแม่บทกรุงปักกิ่งเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สีเขียวของเมือง ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นการวางผังเมืองจนถึงแผนแม่บทระยะปัจจุบัน (ค.ศ. ๒๐๑๖-๒๐๓๕) โดยยึดหลักการวางแผนระยะยาว (Stick to the Blueprint) ให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาเมือง เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศอย่างยั่งยืน สำคัญของการดำเนินงานประกอบด้วยกำหนดพื้นที่สีเขียวเป็นส่วนหนึ่งของผังเมืองในทุกช่วงการพัฒนา การดำเนิน

โครงการปลูกป่าและฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมโทรม การสร้างแนวป่าและพื้นที่สีเขียวเพื่อป้องกันภัยพิบัติ การกำหนดแนวเขตพื้นที่สีเขียว (Green Line) เพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเครือข่ายพื้นที่สีเขียวและแหล่งน้ำให้เชื่อมโยงกัน (Blue-Green Network) รวมถึงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพผ่านการวางผังเมืองพื้นที่ นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาสวนสาธารณะขนาดใหญ่ พื้นที่ป่าเมือง สวนบนหลังคา และการฟื้นฟูพื้นที่อุตสาหกรรมเดิมให้เป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน แผนพัฒนาเมือง ยะล่ำสุดยังมุ่งเน้นการพัฒนา “เมืองสวน (Garden City)” ภายใต้แผน Beijing Garden City Plan (๒๐๒๓-๒๐๓๕) ซึ่งมุ่งบูรณาการพื้นที่สีเขียวเข้ากับทุกมิติของเมือง ทั้งพื้นที่ชุมชน ถนน สถานที่ราชการ พื้นที่เชิงพาณิชย์ พื้นที่อุตสาหกรรมและพื้นที่ชนบท เพื่อสร้างเมืองที่ประชาชนสามารถเข้าถึงธรรมชาติได้อย่างทั่วถึง พร้อมทั้งอนุรักษ์มรดกทาง วัฒนธรรมควบคู่กับการพัฒนาเมืองสมัยใหม่ ส่งผลให้กรุงปักกิ่งมีพื้นที่ป่าและ สวนสาธารณะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและได้รับการยอมรับในฐานะเมืองที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการพัฒนาเมืองสีเขียว องค์ความรู้จากการบรรยายสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของกรมป่าไม้ โดยเฉพาะการบูรณาการการจัดการพื้นที่ป่าไม้กับการวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเครือข่ายพื้นที่สีเขียวเชื่อมโยงพื้นที่อนุรักษ์พื้นที่ชุมชน และพื้นที่เกษตรกรรม การฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมโทรมด้วยแนวคิดระบบนิเวศ การกำหนดมาตรการคุ้มครองพื้นที่สีเขียวในระยะยาว ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือด้านการจัดการป่าไม้และพื้นที่สีเขียวระหว่างประเทศไทย จีน และประเทศสมาชิกอาเซียนในอนาคต

ภาคการศึกษาดูงาน

๑. Wild Elephant Valley Asian Elephant Rescue and Breeding Center

การศึกษาดูงานที่ Wild Elephant Valley Asian Elephant Rescue and Breeding Center ทำให้ได้รับประสบการณ์และองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ช้างเอเชียอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการอนุรักษ์ในถิ่นอาศัยตามธรรมชาติ การช่วยเหลือ พื้นฟู และเพาะขยายพันธุ์ช้างเอเชีย โดยมุ่งเน้นการรักษาความสมบูรณ์ของระบบนิเวศป่า การฟื้นฟูแหล่งอาหารและแหล่งน้ำของช้าง รวมถึงการบริหารจัดการความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการติดตามประชากรช้าง การพัฒนาระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือนล่วงหน้า ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเฝ้าระวังและอนุรักษ์สัตว์ป่า ขณะเดียวกัน ศูนย์ฯ ยังดำเนินงานด้านการช่วยเหลือและฟื้นฟูช้างเอเชียบนพื้นฐานของหลักวิชาการและหลักสวัสดิภาพสัตว์ โดยมีการดูแลสุขภาพช้างโดยสัตวแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ การจัดทำฐานข้อมูลด้านสุขภาพและพันธุกรรม รวมถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับการปล่อยช้างคืนสู่ธรรมชาติเมื่อมีความเหมาะสม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการบูรณาการองค์ความรู้ด้านสัตวแพทยศาสตร์ เทคโนโลยีและงานวิจัย เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการอนุรักษ์ช้างเอเชียอย่างเป็นระบบ องค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่ที่มีช้างป่าของประเทศไทย โดยเฉพาะการพัฒนาระบบติดตามช้างป่า การฟื้นฟูถิ่นอาศัย การยกระดับระบบช่วยเหลือและฟื้นฟูสัตว์ป่า ตลอดจนการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสในการต่อยอดความร่วมมือระหว่างประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน ผ่านการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี งานวิจัยและการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า เพื่อยกระดับการอนุรักษ์ช้างเอเชียและความหลากหลายทางชีวภาพของภูมิภาคอย่างยั่งยืน

๒. The Tropical Rainforest Ecological Zone of Xishuangbanna National Nature Reserve

การศึกษาอุทยาน ฌ Xishuangbanna National Nature Reserve ทำให้ได้รับองค์ความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการรักษาความสมบูรณ์ของระบบนิเวศป่าฝนเขตร้อน โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจ ติดตามและประเมินสถานภาพทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่กับการฟื้นฟูระบบนิเวศและการจัดกิจกรรมศึกษาธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแก่ประชาชน แนวทางดังกล่าวสะท้อนถึงการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองที่บูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการเข้ากับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน อันเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความสมบูรณ์ของระบบนิเวศและสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของประเทศไทย โดยเฉพาะการพัฒนาระบบติดตามความหลากหลายทางชีวภาพ การยกระดับแหล่งเรียนรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ การเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครอง นอกจากนี้ ยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการต่อยอดความร่วมมือด้านการวิจัย การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติระหว่างประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเสริมสร้างการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของภูมิภาคให้เกิดผลอย่างยั่งยืน

๓. Wangtianshu Tropical Rainforest Scenic Area

การศึกษาอุทยาน ฌ Wangtianshu Tropical Rainforest Scenic Area ทำให้ได้รับองค์ความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการป่าฝนเขตร้อนที่บูรณาการการอนุรักษ์ระบบนิเวศควบคู่กับการมีส่วนร่วมของชุมชน ภายใต้แนวคิดการบริหารจัดการร่วม (Co-management) และการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน (Co-construction) โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ในการบริหารจัดการพื้นที่ การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม การพัฒนาเส้นทางศึกษาธรรมชาติ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการสร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน แนวทางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy: BCG Economy) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยเฉพาะการอนุรักษ์ระบบนิเวศบนบกและการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการพื้นที่ป่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน และการยกระดับเครือข่ายความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติภายใต้กรอบความร่วมมือ China-ASEAN Green Development อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทยและการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ในระดับภูมิภาค

๔. Xishuangbanna Tropical Botanical Garden

การศึกษาอุทยาน ฌ Xishuangbanna Tropical Botanical Garden ทำให้ได้รับองค์ความรู้และประสบการณ์ด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช การวิจัยด้านพฤกษศาสตร์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยสวนพฤกษศาสตร์มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชทั้งในถิ่นกำเนิด (In situ Conservation) และนอกถิ่นกำเนิด (Ex situ Conservation) ควบคู่กับการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร

พันธุ์กรรม การศึกษาวิจัยพรรณพืชเขตร้อน และการเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณชนผ่านกิจกรรมด้านการศึกษา ธรรมชาติ แนวทางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการบูรณาการงานวิจัย การอนุรักษ์ และการถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำมา ปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของกรมป่าไม้ โดยเฉพาะด้านการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช การพัฒนาฐานข้อมูล พรรณไม้ การวิจัยและพัฒนาพรรณไม้เศรษฐกิจ ตลอดจนการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสในการต่อยอดความร่วมมือด้านการวิจัย การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรด้านพฤกษศาสตร์ระหว่างประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์กรรมพืชและการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนในระดับภูมิภาค

๕. Manyuan Village

การศึกษาชุมชน ณ Manyuan Village สะท้อนให้เห็นรูปแบบการพัฒนาชุมชนที่บูรณาการ การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติเข้ากับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานชีวภาพและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน อย่างสมดุล โดยชุมชนมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากทรัพยากรป่าไม้ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตในท้องถิ่น และการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ภายใต้แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน แนวทางดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงบทบาทของชุมชนในฐานะกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กับ การสร้างรายได้และเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น องค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของกรมป่าไม้ โดยเฉพาะการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน การพัฒนาอาชีพจากผลผลิตป่าไม้ที่ไม่ใช่เนื้อไม้ (Non-Timber Forest Products: NTFPs) การสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับทรัพยากรป่าไม้ และการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสในการต่อยอดความร่วมมือด้านการพัฒนาชุมชนป่าไม้ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรธรรมชาติระหว่างประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศ สมาชิกอาเซียน ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านการพัฒนาสีเขียวและการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างการบริหาร จัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างมีส่วนร่วมและเกิดประโยชน์ร่วมกันในระดับภูมิภาค

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

การเข้าร่วมสัมมนา Green Empowerment for China and ASEAN Countries ทำให้ได้รับ องค์ความรู้ แนวคิด และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้อย่างยั่งยืน ภายใต้ แนวคิดการพัฒนาสีเขียว (Green Development) และการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ การพัฒนาเศรษฐกิจ และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยได้รับทราบนโยบาย แนวปฏิบัติ และความก้าวหน้าของสาธารณรัฐประชาชนจีนในด้านการสร้างอารยธรรมเชิงนิเวศ (Ecological Civilization) การบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครอง การฟื้นฟูระบบนิเวศ การพัฒนาเศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช่เนื้อไม้ (Non-Timber Forest Products: NTFPs) การสร้างมูลค่าจากบริการระบบนิเวศ (Ecological Products) การจัดการคาร์บอน ภาคป่าไม้ ตลอดจนการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การศึกษาดูงานในพื้นที่ต้นแบบของสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้ได้เรียนรู้แนวทางการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การฟื้นฟูระบบนิเวศ การบริหารจัดการอุทยาน แห่งชาติ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรป่าไม้ และการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ซึ่งสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของกรมป่าไม้ โดยเฉพาะการพัฒนาการจัดการ

ป่าชุมชน การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ การเพิ่มศักยภาพการกักเก็บคาร์บอนของพื้นที่ป่า การส่งเสริมเศรษฐกิจฐานทรัพยากรธรรมชาติ และการยกระดับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และหลักวิชาการ การเข้าร่วมสัมมนาครั้งนี้ยังเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) กับผู้แทนจากสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศสมาชิกอาเซียน อันเป็นการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการป่าไม้ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาสีเขียวในระดับภูมิภาค ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศและการสนับสนุนการดำเนินงานของกรมป่าไม้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ตลอดจนเป้าหมายด้าน Carbon Neutrality และ Net Zero Emissions ของประเทศไทยในอนาคต โดยสรุป การเข้าร่วมสัมมนาครั้งนี้ช่วยเพิ่มพูนศักยภาพทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติงาน ทำให้ได้รับมุมมองใหม่ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ตามแนวทางการพัฒนาสีเขียว พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการต่อยอดความร่วมมือด้านการป่าไม้ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับภูมิภาคต่อไป

ส่วนที่ ๓ ปัญหา/อุปสรรค

การดำเนินงานและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้รับจากการสัมมนา Green Empowerment for China and ASEAN Countries อาจมีข้อจำกัดบางประการ เนื่องจากประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความแตกต่างด้านภาษา ระบบการปกครอง โครงสร้างการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ขนาดพื้นที่ และจำนวนประชากร ซึ่งส่งผลให้บริบทในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ และการดำเนินโครงการด้านการพัฒนาสีเขียวแตกต่างกัน ดังนั้น การนำองค์ความรู้และแนวปฏิบัติของจีนมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย จำเป็นต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับบริบท สภาพพื้นที่ กฎหมาย โครงสร้างการบริหาร และศักยภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและสามารถบรรลุผลได้อย่างเหมาะสม

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

แม้บริบทของแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกัน แต่แนวคิดด้านการพัฒนาสีเขียว การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืนของสาธารณรัฐประชาชนจีนสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยได้ โดยควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และประสบการณ์ระหว่างประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการพัฒนาความร่วมมือด้านการวิจัย การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการดำเนินโครงการนำร่องเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาสีเขียวและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในระดับภูมิภาค

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

(นายวรมธร อยู่แพ)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

(นางสาวกนกพรรณ สงเคราะห์ราษฎร์)
นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

(นางสาวสุทธิภา รัตนพงษ์พร)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

(นายอุทัย มียิ่ง)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

(นางสาวภัทรภรณ์ พิศปิ่น)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

(นางสาววิษณี บุญพิทักษ์สกุล)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

(นางสาวสุดารัตน์ ชุนนัย)
นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

(นางสาวรามาวดี ด้กุล)
นักวิชาการป่าไม้

ลงชื่อ

ผู้รายงาน

(นางสาวสิริพร ปรีชา)
นักจัดการงานทั่วไป

ภาคผนวก

